

**Bedömargruppens yttrande efter förlängd
prövningstid**

Prövning av Karlstads universitets ansökan om tillstånd att utfärda specialpedagogexamen

Uppdrag

Karlstads universitet har den 16 februari 2024 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda specialpedagogexamen.

Den 16 december 2024 fattade UKÄ beslut om förlängd prövningstid och om att ge Karlstads universitet möjlighet att inom sex månader inkomma med en redogörelse för vilka åtgärder de genomfört för att rätta till de brister de sakkunniga identifierat rörande bedömningsgrunderna Personal, Styrdokument och Säkerställande av examensmål. För bedömningen av övriga bedömningsgrunder hänvisas till bedömargruppens yttrande från den 16 december 2024.

Karlstads universitet lämnade den 14 april 2025 in en kompletterande redogörelse till UKÄ för vilka åtgärder som vidtagits utifrån de sakkunnigas bedömning. Vi, professor Gunilla Lindqvist (ordförande), Uppsala universitet och lektor Kristian Lutz, Malmö universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska den kompletterande redogörelsen.

Bedömning

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt utifrån de krav som finns sammanställda i *Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen* (2023). Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (*Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag*, Rapport 2016:15). Underlag för bedömningen har varit Karlstads universitet komplettering som lärosätet inkom med till UKÄ den 14 april 2025.

Bedömningsgrund: Personal

Bedömargruppen beskrev i sitt yttrande att personalresursens vetenskapliga och professionsinriktade kompetens, framför allt mot förskolans specialpedagogiska verksamhetsområde behövde stärkas. Utifrån den kompletterande ansökan som inkom i april 2025 redovisas att så har skett. Framför allt redovisas att två biträdande lektorat har tillsatts. Ett av dessa har tilldelats en person med utbildningsbakgrund i Finland och med erfarenhet från förskola och specialpedagogik. Hennes kompetens bidrar både med ett professionsperspektiv och med aktuell forskning. Utöver det har en ny professor rekryterats, vilken ska starta sin tjänst hösten 2025. Även professorn har sitt ursprung i en finlandssvensk kontext och har god kompetens inom området. Detta gör att personalresursens

vetenskapliga och professionsinriktade kompetens stärkts avsevärt främst vad gäller specialpedagogik inom förskoleområdet, men även inom andra områden. Bland annat har biträdande lektorn praktisk erfarenhet av och forskning om: specialpedagogprofession och handledning, inkluderande undervisning och mångprofessionell samverkan inom skola och förskola med speciellt fokus på specialpedagogisk konsultation, kvalificerade samtal, handledning och "co-teaching".

Bedömggruppen poängterade även att doktorander hade en hög andel av medverkan i det planerade programmet. Med stöd i den kompletterande ansökan redovisas att två av de tre doktorander som ingår i personallistan kommer att disputerat hösten 2025 respektive våren 2026 och därför vara disputerade vid eventuell programstart höstterminen 2026. Därmed planerar Karlstads universitet för att drygt 80 procent av lärarstaben på programmet kommer vara disputerade och att andelen seniora forskare (docenter och professorer) kommer utgöra knappt hälften av personalstyrkan. Bedömggruppen ser positivt på den vetenskapliga förstärkningen i programmet.

I och med de förstärkningar som beskrivs ovan anser bedömggruppen att personalresursen nu är tillfredsställande och att bedömningsgrunden Personal är uppfylld.

Bedömningsgrund: Styrdokument.

Utifrån den tidigare inkomna ansökningstexten med tillhörande kursplaner ansåg bedömggruppen att kursplanerna i för låg grad återspeglade förskolans verksamhet. Utifrån den kompletterande ansökningstexten från april 2025 beskrivs att ett omfattande revideringsarbete av kursplanerna har genomförts. Bland annat har flera av målen i kursplanerna LPAS11 *Specialpedagogik som forsknings- och verksamhetsområde* och LPAS20 *Specialpedagogisk praktik* formulerats om så att de nu riktar sig till pedagogiska verksamheter och barn och elever i såväl förskola som skola. I kursen LPAS40 *Att identifiera och undanröja hinder och svårigheter i lärmiljöer* har kursplanen reviderats så att den nu behandlar all pedagogisk verksamhet, inte enbart skolans. Delkursen *Elevers funktionsnedsättningar och skolsvårigheter* har bytt namn till *Att möta funktionsnedsättning i pedagogisk verksamhet*.

Bedömggruppen framhöll även att gymnasieskola och vuxenutbildning i låg grad var representerade i tidigare kursplaner och kurslitteratur. Enligt den kompletterande ansökningstexten har dessa verksamhetsfältets omfattning i utbildningen förtydligats genom formuleringen "förskola, förskoleklass, fritidshem, grund- och gymnasieskola samt vuxenutbildning". Utöver det har litteraturlistor kompletterats med litteratur som explicit gäller vuxenutbildning och folkhögskola.

För att tydliggöra utbildningens inriktning mot barn i förskola har kurslitteraturen reviderats i den kompletterande ansökningstexten. I kurs 1–4 har införts litteratur som specifikt behandlar förskolans förhållanden och förskolebarn. Vilket fångar upp och möter specialpedagogiska aspekter i relation till förskolans verksamhetsområde.

Utifrån den tidigare inkomna ansökningstexten ansåg bedömggruppen att det var ett allt för starkt fokus på barn och elevers svårigheter relaterade till några specifika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. I den kompletterade ansökningen har det skett en vidgning där flera typer av svårigheter behandlas och avspeglas i kurslitteraturen. Bedömggruppen anser att denna vidgning är adekvat.

Bedömargruppen noterar att en omfattande revidering av kurslitteraturen framgår av den kompletterade ansökningstexten. Litteraturlistorna är nu uppdaterade och bedömargruppen anser att de är relevanta i relation till kursernas lärandemål och innehåll. Samtidigt vill vi, utifrån våra erfarenheter, förmedla en viss klivenhet inför att den valda litteraturen ställer höga krav på studenternas förmåga att tillgodogöra sig vetenskapliga texter på engelska. Bedömargruppens erfarenheter är att studenter på specialpedagogiska utbildningar i varierande grad har förmåga att tillgodogöra sig denna typ av texter. Orsaken kan vara olika utbildningsbakgrund och ibland beroende på många års avstånd till tidigare akademiska studier.

Utifrån den något reviderade utbildningsplanen samt omarbetade kursplaner och delvis kompletterade litteraturlistor anser bedömargruppen att bedömningsgrunden Styrdokument är uppfyllt.

Bedömningsgrund: Säkerställande av examensmål

Bedömargruppen ställde sig tveksam till möjligheten att kunna examinera lärandemål i vissa kurser och framför allt i kurser som innehåller fältförlagda utbildningsmoment. Detta har, enligt den kompletterande ansökan, föranlett formuleringsrevideringar av vissa kursplanemål så att de ska vara möjliga att examinera med tillgängliga examinationsformer och utifrån det format utbildningen erbjuder. Detta är särskilt viktigt då utbildningen planeras att ges som distansutbildning med campusdagar och där studenten förväntas ta stort eget ansvar för den fältförlagda delen av sin utbildning, för kursplanemål i anslutning till denna och där examinator omöjligt kan vara på plats i verksamheten.

I kursen LPAS30 *Specialpedagogen som kvalificerad samtalspartner i förändringsarbete* har målet ”visa förmåga att initiera, leda och utvärdera förändrings- och skolutvecklingsarbete i olika pedagogiska miljöer” omformulerats till ”kartlägga utvecklingsbehov och självständigt planera för implementering, utvärdering och uppföljning av förändrings- och utvecklingsarbete i olika pedagogiska miljöer”. Examinationen grundas på en skriftlig inlämning som bygger på egna fältstudier samt muntlig redovisning vid seminarium under närträff på campus. Ytterligare ett exempel är i kursen LPAS40 *Att identifiera och undanröja hinder och svårigheter i lärmiljöer*, med den tidigare formuleringen: ”visa förmåga att samverka och med aktörer så som elevhälsa” Målet har omformulerats till ”visa insikt i betydelsen av lagarbete och samverkan mellan olika aktörer i arbete med att utforma inkluderande lärmiljöer relaterat till olika funktionsnedsättningar”, vilket kan examineras genom skriftlig inlämning baserad på fältstudier samt muntlig redovisning vid ett campusförlagt seminarium.

Karlstads universitet skriver att de har tagit fram ett bedömningsunderlag som bifogas den kompletterande ansökan. Enligt ansökan får studenterna i samband med fältstudierna med sig ett formulär som ska fyllas i och signeras av förslagsvis en rektor eller en specialpedagog på den plats där fältstudierna genomförs. I matrisen står följande: ”som företrädare för den arbetsplats där fältstudien sker vill vi be dig om dels om hjälp med att möjliggöra för studenten att delta i verksamhetens arbete, dels göra en övergripande bedömning av studentens deltagande med hjälp av nedanstående bedömningsmatris” och ”visat förmåga att i arbetet främja barns eller elevers lärande och utveckling i relation till individuella och kontextuella förutsättningar”.

Bedömargruppen ställer sig tveksam till ett sådant bedömningsunderlag av flera skäl. Eftersom studenten söker och ordnar sin egen plats för de fältförlagda momenten i utbildningen så har universitetet ingen insyn i vare sig kvaliteten på undervisningen eller skolans kultur. Skolans rektor eller specialpedagog kan hamna i makt- och jävsförhållanden i relation till studenten, vilket kan påverka studenten negativt. Därutöver finns inga krav på verksamheten att bedöma studenten och verksamhetens företrädare bör därför inte ställas inför förväntningar att "examinera" studenten. Bedömargruppen uppmanar lärosätet till fortsatt arbete med underlag för bedömning av verksamhetsförlagd utbildning.

Bedömargruppens samlade bedömning är att bedömningsgrunden Säkerställande av examensmål är uppfyllt.

De sakkunnigas rekommendation

Sammantaget visar underlagen att samtliga bedömningsgrunder nu är uppfyllda vilket resulterar i omdömet tillfredsställande. Vi föreslår att UKÄ beslutar att ge Karlstads universitet tillstånd att utfärda specialpedagogexamen.

För bedömargruppen

Gunilla Lindqvist

Kristian Lutz

Bedömargruppens yttrande

Prövning av Karlstads universitets ansökan om tillstånd att utfärda specialpedagogexamen

Bedömargruppens uppdrag

Karlstads universitet har den 16 februari 2024 ansökt hos Universitetskanslersämbetet (UKÄ) om tillstånd att utfärda specialpedagogexamen. Vi, docent, Gunilla Lindqvist (ordförande), Uppsala universitet, professor Girma Berhanu, Göteborgs universitet, lektor Kristian Lutz, Malmö universitet, arbetslivsföreträdare rektor Håkan Byström, Nipanskolan i Sollefteå och studentrepresentant Leonor Wastesson, Stockholms universitet, har fått i uppdrag av UKÄ att granska ansökan.

Bedömargruppens arbete

Vår bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen samt utifrån de krav som finns sammanställda i Vägledning för ansökan om tillstånd att utfärda examen (2023). Uppdraget ligger inom ramen för det nationella systemet för kvalitetssäkring av högre utbildning (Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. Redovisning av ett regeringsuppdrag, Rapport 2016:15). Underlag för bedömningen har varit Karlstads universitets ansökan om examenstillstånd, begärda kompletteringar inkomna den 26 augusti 2024 samt intervjuer som genomfördes den 14 oktober 2024. Vid detta tillfälle genomfördes gruppvisa samtal med lärosätets ledning, institutions- och utbildningsledning, studenter samt lärare.

Bedömningsprocessen

Utifrån underlagen har vi gjort en bedömning av utbildningarnas kvalitet genom att bedöma följande bedömningsgrunder:

- Yrkesexamen
- Personal
- Utbildningsmiljön
- Resurser
- Styrdokument
- Säkerställande av examensmål

Bedömargruppens preliminära yttrande har skickats till lärosätet på delning, för att påpeka eventuella sakfel. Delningstiden var 15 arbetsdagar. Det svar som lärosätet inkom med framgår av

bilaga 1. Vi har tagit del av lärosätets svar, och i de fall där vi gjort bedömningen att det varit relevant har ändringar gjorts i yttrandet.

Samlat omdöme

Bedömargruppen rekommenderar Universitetskanslersämbetet att ge Karlstads universitet möjlighet att inom sex månader komplettera ansökan genom att redovisa hur lärosätet avser att åtgärda de brister som bedömargruppen lyfter fram avseende bedömningsgrunderna Personal, Styrdokument och Säkerställande av examensmål.

Bedömningsgrund	Omdöme
Yrkesexamen	Uppfylld
Personal	Inte uppfylld
Utbildningsmiljön	Uppfylld
Resurser	Uppfylld
Styrdokument	Inte uppfylld
Säkerställande av examensmål	Inte uppfylld

För bedömargruppen

Gunilla Lindqvist
Bedömargruppens ordförande

Bilaga 1: Bedömagruppens motiveringar

Bedömningsgrunder

Yrkesexamen**Omdöme: Uppfylld****Bedömningsgrunder**

Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.

Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

Angiven examen är reglerad och ryms inom examensordningen.

Uppfylld.

Karlstads universitet har ansökt om tillstånd att få utfärda specialpedagogexamen. Det framgår av ansökan samt intervjuer att utbildningsplan och kursplaner är utformade i enlighet med högskoleförordningen. Angiven examen är därmed reglerad och ryms inom examensordningen.

Utbildningens innehåll inklusive eventuella inriktningar har rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen.

Uppfylld.

Utifrån den till ansökan bifogade utbildningsplanen samt kursplaner och litteraturförteckningar anser bedömagruppen att utbildningens innehåll har en rimlig omfattning och avgränsning i förhållande till yrkesexamen. Bedömagruppen anser vidare att utbildningen väl möter de behov som finns inom skolans verksamhet, beträffande den berörda yrkesrollen.

I ett rikstäckande perspektiv finns ett allmänt intresse av att examen får utfärdas.

Uppfylld.

Bedömagruppen anser att behovet av en specialpedagogutbildning vid Karlstads universitet utifrån ett nationellt och regionalt perspektiv är tydliggjort. Detta grundas i att det i enlighet med vad lärosätet framfört i ansökan finns ett ökat behov av specialpedagogisk kompetens i hela riket. Under intervjuerna fick lärosätets representanter också resonera om att utbildningen är en distansutbildning och därav lockar studenter från hela landet och inte bara från Värmland, där man sett ett ökat lokalt behov. Det blev tydligt att lärosätet hoppas kunna locka personer till regionen även om de under studierna bor någon annanstans i landet. Men också att bidra till att utbilda studenter som kan arbeta i andra regioner.

Personal**Omdöme: Inte uppfyllt****Bedömningsgrund**

Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Inte uppfyllt.

Antalet studenter per antagningsomgång planeras till cirka 30 och det tycks, enligt bedömargruppen, rimligt att bedriva utbildningen med den personalresurs som står angiven i den kompletterade personallistan som inkom hösten 2024. I ansökningstexten och i intervjuerna med lärosätets och programmets ledning framkommer att specialpedagogiken är ett prioriterat område vid lärosätet och institutionen. I den reviderade ansökningstexten skrivs även fram att ytterligare personal kommer att rekryteras, däribland en professor. Det framgår dock i intervjun med företrädare för lärosätets ledning att det ännu inte är klart vilken inriktning den nya professuren kommer ha eller hur den kan komma att användas i programmet. Samtliga intervjuade grupper tycks ha en samsyn kring hur utbildningen ska implementeras och genomföras samt vilken personal som involveras och har ansvar för specialpedagogutbildningen.

Bedömargruppen ser vissa osäkerhetsfaktorer som är väsentliga för lärosätet och programledningen att beakta och att åtgärda. Främst handlar det om den redovisade personalens såväl vetenskapliga som professionsrelaterade kompetens att möta studenter som efter slutförd utbildning avser att arbeta som specialpedagoger inom förskoleverksamhet. Både under intervjuerna med lärosätet och i till ansökan bilagda kursplaner och i själva ansökningstexten är denna studentgrupp mer eller mindre osynlig, enligt bedömargruppen. Detta trots att både forskning och erfarenheter från andra lärosäten ger vid handen att studenter med förskollärarutbildning utgör en betydande andel av studentpopulationen. Bedömargruppen anser att personalresursens vetenskapliga kompetens framför allt mot förskolans specialpedagogiska verksamhetsområde bör stärkas och/eller förtydligas. Lärosätet har i sitt svar på delningen av bedömargruppens preliminära yttrande framfört viss förtydligande information gällande lärargruppens kompetens inom förskoleområdet. Bedömargruppen ser positivt på vad som framkommit men bedömningen (att personalresursens vetenskapliga kompetens framför allt mot förskolans specialpedagogiska verksamhetsområde bör stärkas och/eller förtydligas) kvarstår. Bedömargruppen anser att lärosätet bör kunna hantera detta med en komplettering (förlängd prövningstid) där lärosätet beskriver lärarkompetensen mot förskolan och hur den är säkerställd.

Ytterligare en aspekt att beakta vad gäller personalresurs är den relativt höga andel doktoranders planerade medverkan i programmet. Specialpedagogprogrammet ges på avancerad nivå och bör i första hand bemannas av disputerad personal. Vid intervjuerna framkom att doktorander vid

exempelvis handledning av självständiga arbeten tillhandahålls en disputerad mentor, vilket är lovvärt. Dock kräver detta arrangemang en betydande personalresurs, vilket kan äventyra antagandet att antalet lärare är tillräcklig, i synnerhet då det i ansökningstexten skrivs fram att studenterna erbjuds att skriva sina examensarbeten enskilt.

Som avslutning vill bedömargruppen lyfta värdet med den kollegiala stödstruktur som uppmärksammades under intervjuerna. Det tycks finnas ett gott stöd från seniora kollegor och för kompetensutveckling. Även adjunkter har tid för kompetensutveckling i tjänsten och medverkar i pågående utvecklings- och forskningsprojekt tillsammans med disputerade kollegor vid institutionen. Kollegiet tycks ta ett gemensamt ansvar för utbildningarna.

Utbildningsmiljön**Omdöme: Uppfylld****Bedömningsgrunder**

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Lärosätet säkerställer att studenterna tar en aktiv roll i att utveckla utbildningen.

Relevant samverkan sker inom och utanför akademien.

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning. Uppfylld.

Ansökan och intervjuerna synliggjorde kopplingar mellan befintlig forskning (lokal, nationell och internationell) och utbildningsmiljön. Den lokala forskningen får genomslag via lärarna och studenterna har möjlighet att delta på seminarier och i vissa fall kopplas deras examensarbeten till befintliga forskningsprojekt. I studentintervjun framträdde en bild där det finns en progression rörande att söka, använda och tillgodogöra sig forskning. I början av utbildningarna var det lärarna som bidrog med vetenskaplig litteratur medan successivt under utbildningen får studenterna själva i allt högre grad ansvar för att hitta relevanta källor kopplat till examinationer.

I ansökan gavs en ganska vag bild avseende genomförandet av programmet. Under intervjuerna med lärosätet fördjupades bilden av hur utbildningen ska genomföras och bedömargruppen ser positivt på den information som framkom. Bland annat framkom att det finns etablerad struktur för genomförandet av distansutbildning som inkluderar digitala verktyg och campusträffar. Bedömargruppen hade initialt utifrån lärosätets ansökan identifierat en möjlig osäkerhetsfaktor gällande antalet lärare inplanerade med låg tjänstgöringsgrad. Detta skulle kunna utgöra en svårighet för kontinuitet och progression i utbildningen. I intervjuerna gav lärarlaget ett sammansvetsat intryck och vidare framkom att enskilda lärare är planerade att återkomma i flera kurser och att det sker överlämningar mellan kurser, vilket kan skapa kontinuitet och progression. Bedömargruppen ser positivt på detta.

Under intervjuerna med lärosätet redogjordes för de så kallade lärgruppernas funktion. Lärgrupper är ett sammanhang, som skapas terminsvis, där studenterna kan träffas och reflektera över till exempel litteraturfrågor eller dela erfarenheter och kunskaper utifrån olika verksamheter. Bedömargruppen fick intryck av att olika intervjuade hade delvis olika bild av lärgruppernas funktion i befintliga närliggande utbildningar. Under delar av intervjuerna framkom en samstämmigt positiv bild av lärgruppernas funktion. Denna bild står i kontrast till en mer varierad och bitvis kritisk bild som också framfördes i samband med intervjuerna. Bedömargruppen anser att lärosätet bör undersöka vad som kan ligga bakom de skilda uppfattningarna och sträva mot en samstämmighet gällande lärgruppernas syfte och upplägg.

Lärosätet säkerställer att studenterna tar en aktiv roll i att utveckla utbildningen.
Uppfylld.

I ansökan och intervjuer framkommer en medvetenhet om vikten att arbeta för att studenterna får en aktiv roll i att utveckla utbildningen. Exempelvis handlar detta om studentrepresentation i olika råd och andra mötesfora. Vidare blir kursutvärderingar ett viktigt verktyg för studenters inflytande. Intervjuerna och ansökan visar på att detta är ett utvecklingsområde som alltid är aktuellt. Initiativ har tagits för att utveckla kursutvärderingar och kåren har kopplats in för att vara ett stöd för en ökning av studentrepresentation i olika beredande och beslutande organ.

Relevant samverkan sker inom och utanför akademien.
Uppfylld.

Lärosätet redogör i ansökan för flera former av samverkan. Bland annat samverkar specialpedagogikämnet med forskarskolor, däribland forskargruppen Skolutveckling, Organisation och Ledarskap, (SOL) vid Karlstads universitet. Lärosätet redogör även för att specialpedagogutbildningen kan gynnas av den etablerade samverkan som finns mellan lärarutbildningen vid Karlstads universitet och regionens skolhuvudmän. Inom ramen för samverkansorganet Regionalt utvecklingscentrum finns Specialpedagogiskt samråd, en kanal för att i dialog mellan bland annat ingående kommuner och specialpedagogisk forskarkompetens initiera samverkansprojekt. Sammantaget är bedömargruppens bedömning att lärosätet har en för utbildningen relevant samverkan både inom och utanför akademien.

Resurser**Omdöme: Uppfylld****Bedömningsgrunder**

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur på kort och lång sikt.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur på kort och lång sikt.
Uppfylld.

Av lärosätets ansökan framgår att lärosätet avser att bedriva specialpedagogutbildningen som distansutbildning med campusförlagda inslag. Under intervjun med lärosätet klargörs upplägget ytterligare och av både lärosätets ansökan och intervjun framgår att det finns en stödstruktur för detta utbildningsupplägg. Lärosätet bedriver redan idag två innehållsmässigt närliggande utbildningar med snarlika upplägg och lärosätet har tillgång till en adekvat lärplattform och ytterligare digitala verktyg. Lärosätets bibliotek utgör en viktig stödjande infrastruktur för den föreslagna specialpedagogutbildningen, både genom tillgång till relevanta vetenskapliga databaser och genom bibliotekets stödverksamhet för studenter. Bedömargruppen anser att det finns tillgång till en stabil och ändamålsenlig infrastruktur på kort och lång sikt.

De tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.
Uppfylld.

Av lärosätets ansökan framgår att lärosätet planerar för att specialpedagogutbildningen delvis ska samläsas med lärosätets speciallärarutbildning och masterprogram i specialpedagogik. Under intervjuerna med lärosätet framgår att lärosätet har flera arbetssätt och mekanismer för att säkerställa hög kvalitet i de delar som samläses. Till exempel kan samläsningen ske utifrån parallella kursplaner som möjliggör examinationsformer som är relevanta för respektive utbildning. Bedömargruppen anser att samläsning är en beprövad praktik för effektivt resursutnyttjande och anser vidare att lärosätet visar på medvetenhet om utmaningar som kan uppstå med samläsning, liksom metoder att hantera dessa.

Av lärosätets ansökan och under intervjuerna med lärosätet framkommer att lärosätets specialpedagogiska lärarkompetens används för att behandla specialpedagogiska aspekter inom lärarutbildningarna (som innehållsliga strimmor). Bedömargruppens uppfattning utifrån ansökan och intervjuerna med lärosätet är att lärarresurserna används på ett sätt som både är effektivt och till gagn för utbildningarna.

Bedömargruppens sammantagna uppfattning är att de tillgängliga resurserna utnyttjas effektivt för att hålla en hög kvalitet i verksamheten.

Styrdokument**Omdöme: Inte uppfyllt****Bedömningsgrunder**

Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen och dessa är utformade på ett adekvat sätt.

Styrdokumentet är kvalitetssäkrade.

Det finns utbildningsplan och kursplaner för hela utbildningen och dessa är utformade på ett adekvat sätt.

Inte uppfyllt.

Bedömargruppen anser att den till ansökan bifogade utbildningsplanen är formulerad i enlighet med högskoleförordningens bestämmelser. Kursplaner finns för hela utbildningen och även dessa är utformade i enlighet med högskoleförordningen och innehåller all väsentlig information inklusive förkunskapskrav, mål, undervisningsformer, examinationsformer, betygsskala och kurslitteratur. Utbildningsplan och kursplaner inklusive litteraturlistor är väl skrivna och det finns koherens mellan utbildningsplan och kursplaner.

Gällande den föreskrivna kurslitteraturen är bedömargruppens sammantagna bild att denna är delvis föråldrad. Det är, enligt bedömargruppen, viktigt att kurslitteratur är föremål för kontinuerlig revidering. Givetvis kan äldre etablerad kvalitetslitteratur bestå i litteraturlistor och kombineras med aktuell litteratur. Lärosätet gav under intervjun uttryck för samma värderingar, vilket bedömargruppen ser positivt på.

Bedömargruppen anser att de till ansökan bifogade kursplanerna i för låg grad återspeglar förskolans verksamhet. Ett talande exempel på frånvaron av beaktandet av ett förskoleperspektiv är att hela kursen *Elevers skolsvårigheter och funktionsnedsättningar, 7,5 högskolepoäng* ägnas åt grundskolans verksamhetsområde. Även andra verksamhetsområden som gymnasieskola, vuxenutbildning och arbetsliv är relativt lite representerade i lärosätets ansökan inklusive bifogade kursplaner och kurslitteratur. Bedömargruppen anser att lärosätet bör se över kursplanerna så att även specialpedagogisk kunskap och kompetens mot förskolans område säkerställs. Bedömargruppen anser att lärosätet bör kunna hantera detta med en komplettering (förlängd provningstid) där lärosätet inkommer med uppdaterade kursplaner.

I utbildningsplanen, likväl som ansökan, nämns också specifikt området barn/elever med NPF-problematik, till skillnad mot de flesta andra inlärningshinder elever kan ha. Under intervjuerna med lärosätet resonerade bedömargruppen och lärosätet om hur utbildningen kan hållas aktuellt utifrån de relativt snabba förändringar vi ser i skolan idag gällande elevers olika behov, såsom till exempel traumaproblematik, olika ångesttillstånd med flera. Bedömargruppen ser det som centralt att det verkligen finns en bredd i utbildningen, skapad både av kompetens bland lärare som undervisar på utbildningen, liksom givetvis aktuell litteratur. Ett nära samarbete med de samarbetspartners som finns inom skolan, för att kunna fånga upp denna snabba förändring av elevers behov bedöms också viktigt, så att utbildningen hela tiden är relevant för de uppdrag studenterna kommer att möta som examinerade specialpedagoger.

Styrdokumentet är kvalitetssäkrade.
Uppfylld.

Av Karlstads universitets ansökan och intervjuerna framgår det att det finns en väletablerad gång för kvalitetssäkringen av styrdokument. Det finns även ett systemstöd för framskrivandet och beredningen av kursplanerna samt även särskilda anvisningar som är gemensamma för lärosätet.

I ansökningstexten presenteras en utbildningsplan och kursplaner inklusive litteraturlistor. Det finns en kursplanegrupp som bereder och fastställer kursplanerna som sedan beslutas av Lärarutbildningsnämnden. Beredningen går till på så vis att förslag till nya planer, förändringar av befintliga som har föreslagits av en ämnesgrupp, kursledare eller programledare, granskas och kan även återremitteras för revision. Detta görs tills kursplanegruppen bedömer att underlag är färdiga

att fastställas. Revideringen av utbildnings- och kursplaner kan föranledas av direktiv från Lärarutbildningsnämnden eller ifall några förändringar sker i regelverket.

Bedömargruppen har framfört vikten av en kontinuerlig revidering av litteraturlistorna. Enligt ansökningstexten är litteraturlistor ett underlag vid fastställande av kurs, men förändringar av litteraturen kräver inte en kursplaneberedning. Bedömargruppen ser detta som en fördel då ett alltför tungstyrt system kan riskera att låsas fast till inaktuella litteraturlistor.

Säkerställande av examensmål**Omdöme: Inte uppfyllt****Bedömningsgrund**

Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.

Genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställs att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas.

Inte uppfyllt.

I ansökningstexten presenteras en progressionsmatris, vilken ger en överblick över utbildningen samt var och hur examensmålen behandlas i respektive kurs. Den generella bild som progressionsmatrisen visar av i vilka kurser det finns lärandemål som svarar mot respektive examensmål är därmed väl presenterad. Matrisen underlättar också förståelsen för var tyngdpunkten av respektive mål återfinns. I ansökningstexten ges även ett exempel från kursen *Specialpedagogisk praktik*, 15 högskolepoäng. I exemplet visas hur kursens lärandemål länkas till lärandeaktiviteter och examinationsformer. Utöver detta exempel beskrivs denna länkning i respektive kursplan under rubriken Examination. Det framgår av ansökan i sin helhet att examensmålen behandlas och examineras i alla dess delar. Progressionen beskrivs i ansökan och samordningen i och mellan kurserna synliggjordes och förtydligades vid intervjuerna. Kravet att 'genom utbildningens utformning, genomförande och examination säkerställa att studenterna uppnått målen i examensordningen när examen utfärdas har således uppfyllts.

Enligt bedömargruppen finns det vissa betänkligheter kring några av kursplanernas mål vad gäller möjlighet att examinera desamma. Frågor som rör rimligheten i att examinera huruvida studenter nått vissa lärandemål blir särskilt viktiga då programmet kommer att ges som distansutbildning där studenterna själva förväntas ta ett stort ansvar för sin kunskapsutveckling i de fältförlagda utbildningsinslagen. Som det verkar av kursplanerna är fältarbetet ett krav för att klara av kursen och lösa de uppgifter som krävs för examen. Nedan följer några formuleringar av kursplanemål som bedömargruppen anser är särskilt problematiska: I kursen *Specialpedagogen som kvalificerad samtalspartner i förändringsarbete*, 7,5 högskolepoäng: "visa förmåga att initiera, leda och utvärdera förändrings- och skolutvecklingsarbete i olika pedagogiska miljöer". I kursen *Specialpedagogens arbete med utredningar och åtgärder*, 7,5 högskolepoäng: "Efter avslutad delkurs ska studenten kunna (...) visa förmåga att samverka och med aktörer så som elevhälsa,

vårdnadshavare, barn- och ungdomspsykiatri, habilitering och socialtjänst i arbete skolsvårigheter” (sic). Bedömargruppen har noterat att vissa meningar i kursplanerna är ofullständiga. Bedömargruppen anser att kursplanerna bör ses över och att bearbetningar bör göras av de lärandemål som är tveksamma eller omöjliga att examinera om inte examinator befinner sig i den verksamhet där studenten förväntas förvärva och visa på beskrivna förmågor och kunskaper. Bedömargruppen anser att lärosätet bör kunna hantera detta med en komplettering (förlängd provningstid) där lärosätet inkommer med uppdaterade kursplaner.

Även nedanstående kursmål i kursen *Examensarbete i specialpedagogprogrammet*, 15 högskolepoäng kan vara svårt att examinera när studenterna skriver examensarbetet i par: ”Efter avslutad kurs skall studenten kunna: utifrån vetenskapliga kvalitetskriterier och forskningsetiska principer självständigt och systematiskt genomföra och rapportera ett vetenskapligt arbete i alla dess delar om ett problemområde med relevans för specialpedagogens yrkesområde”. Möjliga sätt att lösa detta, för att säkerställa rättssäker examination, är att studenterna tydligt redovisar två självständiga och examinerbara delstudier och/eller att studenterna opponerar och försvarar examensarbetet enskilt, vilket kan bidra till att det går att göra en individuell bedömning av studenternas uppnående av lärandemålet.

I övrigt framkom i intervjuerna med programansvariga och lärarrepresentanter att kursplanemål examineras med stöd av bedömningsmatriser och kollegiebedömning. Tillvägagångssätten stärker kravet att studenternas kunskaper examineras mot uppställda mål.

Bilaga 2: Lärosätets svar på delning av preliminärt yttrande

Universitetskanslersämbetets examenstillståndsprövningar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Karlstads universitet

Examen: Specialpedagogexamen

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrandet och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsgrunder som ingått i prövningen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med nya fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Yrkesexamen

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Personal

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
4	2	2-6	Enligt lärartabellen är fyra lärare antingen förskollärare eller bedriver forskning mot förskolenivån (medverkan i forskningscentret UBB). Tre av dessa är disputerade. Vidare har ”NN” i personallistan, Eva Staffans, nu tillträtt ett biträdande lektorat på fyra år vid KAU. Eva är utbildad förskollärare och har gedigen forskningsbakgrund då det gäller specialpedagogiska frågeställningar i förskolekontext. Sammanlagt planeras dessa förskolekompetenta lärare stå för 36 % av undervisningen inom utbildningen enligt lärartabellen.
4	3	1-2	I lärartabellen ingår tre adjunkter som för närvarande är doktorander, samtliga anställda som adjunkter och med god tidigare erfarenhet av handledning. Av tabellen framgår att två av dessa, Ulrika Brolinson och Jonny Wåger, planerar att disputerar 2025. Andelen disputerade kommer därmed att vara högre när utbildningen kan komma igång, och särskilt då det kan bli aktuellt med handledning, jämfört med lärartabellen.
4	3	3-6	Detta arrangemang är väl inarbetat vid institutionen och inte minst i speciallärarprogrammet genom handledarseminarier och grupphandledning. Erfarenhetsmässigt äventyrar det inte tillgången till handledar-/lärarresurser, utan bidrar till samsyn och kvalitet

Utbildningsmiljön

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Resurser

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Styrdokument

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
8	3	1-3	Förtydligande: Litteraturlistor revideras löpande för att vara aktuella.

Säkerställande av examensmålen

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
10	2	5-9	Förtydligande: Det som föreslås angående att studenter vid parskrivning av självständiga arbeten individuellt opponerar samt försvarar sitt arbete vid uppsatsseminarier. Detta är ett förfarande som används inom samtliga lärarprogram där parskrivning tillämpas, inklusive speciallärarprogrammet, samt planeras för specialpedagogprogrammet.